

Raphael Honigstein

KLOPP

TÄIE AURUGA

Inglise keelest tõlkinud Aet Süvari



Originaali tiitel:
Raphael Honigstein
Klopp: Bring the Noise
Yellow Jersey Press, 2017

Toimetanud Siiri Soidro
Kujundanud Villu Koskaru

Copyright © Raphael Honigstein 2017

Tõlge eesti keelde © Aet Süvari ja Tänapäev, 2020

ISBN 978-9949-85-932-0
Trükitud OÜ Greif trükikojas

Emale ja isale

SISUKORD

1. Üllatus – Glatten, 1967	11
2. Roosiesmaspäev: nullpunkt – Mainz, 2001	15
3. Revolutsioon 09 – Dortmund, 2008	23
4. Teekond Anfieldile – 2012–2015	31
5. Isa mängu nimel	39
6. Wolfgang Frank: maestro	52
7. „ <i>Schönen guten Tag. Hier ist Jürgen Klopp</i> ” – Dortmund, 2008–2010	78
8. Keera heli põhja – Liverpool, 2015–2016	99
9. Algused ja lõpud – Ergenzingen, Frankfurt, Mainz, 1983–2001	116
10. Tuli Reini jõel – Mainz, 2001–2006	141
11. Üks, kaks ja peaaegu kolm – Dortmund, 2010–2013	179
12. Kaos ja teooria – Liverpool, 2016–2017	210
13. Võidud väiksel ekraanil	229
14. 60 000 pisarat – Mainz, 2007–2008	243
15. Tuhmuvas valguses – Dortmund, 2013–2015	255
16. Täiskäigul	279
17. Igavesed tšempionid	305
Tänusõnad	326
Illustratsioonide nimekiri	328

Tähtis pole see, kust sa tuled, vaid see, kus sa oled.

Eric B. ja Rakim

1. ÜLLATUS

Glatten, 1967

Schwarzwald ehk Mustmets ei ole must. Tegelikult pole see isegi mets. Enam mitte. 1800 aastat tagasi tungisid metsikusse germaani hõimu kuulunud alemannid esimesena läbi selle roomlasi nõnda kohutanud tohutu sünge laane, et rajada sinna karjamaad ja külad. Keldi misjonärid Šotimaalt ja Iirimaalt, relvastatud lahingukirveste ja usuga, tungisid aina sügavamale läbi metsa, kuni loodus sai alistatud ja seadused jalule seatud. Tänapäeval annavad metsa tumedad varjud aga peamiselt ainst laste hirmuunenägudele, käokelladele ja võrratule turismi kaubamärgile.

Üle terve riigi ja kaugemaltki tullakse siia Saksamaa edelanurga madalasse mäestikusse, et kopse ja südant kosutada ning linnakärast taastuda. Pärast sõda sai Schwarzwaldist lemmikpaik filmitööstusele, mis otsis rikkumatut kohta, idüllilist keskkonda nii tõelistele kui ka kujuteldavatele sanatooriumidele, üht sellist paika, kus fantaasia ja tõelisus võiksid nõiduslikul moel kokku sulada.

Küünikud vaadaku ette, sest kõik see kehtib eriti maalilise Glatteni linnakese kohta. Kenad valged majakesed oma piparkoogiglasuuri meenutavate katuste ja puitrõdudega palistavad tagasihoidlikult mäekülgi, kust avaneb vaade lõputuna näivatele rohelistele nõlvadele. „Teised ehitavad majad mäetippu, et oma

hiilgust välja näidata, aga švaabid ehitavad majad mäe sisse, et nende suursugusust varjata,” selgitab kohalike tagasihoidlikku mõtteviisi endine Rohelise partei poliitik Rezzo Schlauch, kes ka ise nende hulka kuulub. „Mercedes jäetakse garaaži seisma, sissesõiduteele pargitakse Volkswagen.”

Glatti jõgi (mis tähendab vanas ülemsaksa keeles siledat või säravat) voolab sellesse väikesesse linnakesse, mis on oma nime jõelt laenanud, sisse põhja poolt ja möödub kõrguvate teras-konstruktsioonidega J. Schmalz GmbH vaakumtehnoogia tehasest. Linnas käib jõgi diskreetselt ühte sammu peatänavaga (automüügisalong, pank, pagar, lihapood, lillekauplus, döner kebabi putka), varustab veega looduslikku ujumistiiki ning tõuseb taas pinnale spordiväljaku kõrval Böffingeni juures – küla, mille Glatteni linnake on enda alla neelanud.

Siin valitseb nigel kliima ja suvel sajab väga palju. See tähendab, et siinne paradiis tuleb elanikel ise kätte võidelda. Siin kasvatatakse heina, maisi, sigu ning hirmutavalt otsusekindlaid ja säästlikke inimesi. Need on äärmuslikku sorti sakslased, kes rabavad igast tööülgajast rohkem ega luba endale hetkekski hingetõmbepausi. „*Schaffe, schaffe, Häusle, baue*” – tee tööd, tee tööd, siis ehita maja. Nii kõlab selle kandi kuulus ütetus.

„Õöd ja päevad tööd rügada on osa švaabiks olemisest,” ütleb Schlauch. „Selle ja ka švaabide uuendusmeelse maine juured peituvad meie ajaloos. Teistes piirkondades pärandatakse vanemate talukoht esmasündinud lapsele. Aga Švaabimaal jaotati maatükk võrdselt kõigi laste vahel laiali. Nii jäi põllumaa aina väiksemaks ja väiksemaks, kuni seda enam harida ei saanudki ja järeltulijad olid sunnitud endale mõne teise töö hankima. Paljudest neist said leiutajad ja *Tüfler*’id – inimesed, kes otsivad lahendusi kõikvõimalikele levinud probleemidele.”

Kohalikud kombed nõuavad, et kõike peab tegema püüdliselt ja tõsiselt. Selle alla käib ka lõbutsemine. Üks Glatteni neljateistkümnest tegutsevast kogukonnaseltsist on pühendatud karnevalile. Teises kogunevad saksa lambakoerte sõbrad.

Traktorirataste alt pudenenud savikamakatega täis külvatud väikest tänavat ääristavad heinaküünid. Ja kohe siinsamas, põllu kõrval see asubki: Isolde Reichi „Haarstüble”, väike juuksurisalong, tagasihoidlik kohtumispaiagake, kus müüakse heategevuse korras ka villaseid sokke, mida koob käsitsi üks Reichi sõbranna. Kõik tulud lähevad kodututele jalanõude ostmiseks.

Isolde sündis 1962. aastal Glattenis, pere kahest tütrest nooremana. Tema isa Norbert oli andekas väravavaht ja spordihull, kelle karjäär lõppes veel enne, kui see alata sai, kuna tema tõsi-sevõitu isa „nõudis, et Norbert valiks profijalgpalluri karjääri katsetamise asemel korraliku ameti”, räägib Reich. Kuid isa ambitsioone see ei kahandanud, ta mängis amatöörina jalgpalli, käsipalli ja tennist ning üritas oma kirge ka perekonnas kultiveerida. Kui tema abikaasa Elisabeth ja vanem tütar Stefanie ühegi mängu suhtes huvi üles ei näidanud, koondusid Norberti lootused kõik Isoldele. See juhtus juba enne tema sündi („Minu lapsepõlvfotode albumisse kirjutas isa: „Isolde, õigupoolest oleksid sa pidanud olema poiss,“” räägib Reich naeratades) ja ka pärast. „Ma olin terves Glattenis esimene tüdruk, kes jalgpallitreenni läks.”

Norbert oli ise tema treener ning oli oma meetodites täpne ja nõudlik. Ta viis viieaastase Isolde pealööke harjutama jõeäärsele Riedwieseni jalgpalliväljakule, kus roheline raudlati küljes rippus kõie otsas raske nahkpall. Kui tema keha asend polnud päris õige või tõstis ta käed liiga kõrgele, käskis isa karistuseks väljakule ringi peale teha. „Ta oli karm, aga õiglane. Põhimõtetega mees, väga kirglik,” ütleb Reich.

1967. aasta suvel lahkus ema kuuks ajaks kodunt. Elisabeth oli viimast kuud lapseootel ning komplikatsioonide kartuses oli vajalik saata ta haiglasse 80 kilomeetri kaugusel loodes asuvasse Stuttgarti. Kohalikus Freudenstadt kliinikus üksnes kaheksa ja poole kilomeetri kaugusel polnud keisrilõike sooritamiseks vajalikku valmidust. Stefanie ja Isolde jaoks oli raske nii pikka aega emast eemal olla. „Kuid meile lubati, et ema toob koju tulles endaga midagi imelist kaasa.”

Kui Norbert ja Elisabeth koju jõudsid, oli nendega kaasas aga tilluke titt, kes röökis täiest kõrist. Juba tunni aja pärast hakkasid õekesed arutlema, kas poleks võimalik teda tagasi viia ja millegi muu vastu välja vahetada. Röökiv väikevend – milline mage üllatus! Ent peagi mõistis Isolde, et sel päeval tuli tema ellu midagi palju enam kui tüütult valjuhäälnene vend. „Isa koondas kogu oma sportliku tähelepanu otsekohe pojale. Ma pääsesin pendelpalliga pealöökide harjutamisest ning võisin selle asemel balletitundi ja kergejõustikutrenni minna. Jürgeni sünn oli minu jaoks üks suur vedamine. Tema päästis mu vabaks.”